

DACIA

Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest

Director
C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani . . . . Lei 1800
Autorități și comercianți : Lei 3000
Instituții și întreprinderi . . Lei 6000

Omor.
Biblioteca Palatului Cultural
A.S.A.D.

Redacție 16-00
Administrație . . 50-62
Tipografia . . 14-69
Arad
Str. Mărășești Nr. 1. Tel. 11-28

Alianții au început o nouă presiune asupra Norvegiei și Portugaliei

Alianții au manifestat de protest la Norvegia. Asasinarea Subsecretarului Svetomir Georgevici, episcopul Janes a declarat: Roma poate fi bombardată liniștit. Demisia Ducelui de Windsor

Situatia politica

e câteva timp atenția lumii e mereu încordată asupra unei amenințări: Germania. Alianții au trămbițat-o întâi, pe urmă au amanat-o. Germania, în orice caz, a luat toate măsurile necesare. În ceea ce privește mureșalul Rommel la fortificările din Vest arată că englezii în cazul unei invazii vor avea de pierdut enorm. Presiunea alianților asupra neutrilor a dat noui forme. Suedia n'a încetat să amizeze rulmenți Germaniei. Norvegia este dată de aliați pe mâna Rusiei, care să ocupe partea de Nord, tăind prin cesta drum pentru întreaga peninsula scandinavă.

Turcia, cu toată neutralitatea de până acum a început să introducă exerciții de forță pasivă, iar relațiile cu Germania nu au fost întrerupte.

Din Ankara se anunță, că întreaga populație turcă din capitală comentează, în mod deosebit, întâlnirea dintre ambasadorul Germaniei la Ankara, d. von Oppen și președintele republicei turce, Ismet Inonu. Acest fel de a reda un comunicat oficial dovedește că de mare importanță ce se dă acestei întâlniri, care a avut loc ieri, în prezența ministrului de externe, d. Menemenoglu.

Serviciul britanic de informații a anunțat că regele Petru al Jugoslaviei, care se află la Londra, a demis guvernul său și a insărcinat cu formarea noului guvern pe Ivan Suvasici, fost, pe vremuri, guvernator al Croației. Ivan Suvasici a declarat, după eșirea dela rege, că este dispus să alcătuiască noul guvern, condiția ca din acest guvern să nu mai facă parte generalul Mihailovici, actualul ministru de războiu.

Cercurile politice din Stockholm sunt de părere, că înțelegerea chino-comunistă va turbura relațiile japoно-sovietice, deoarece Moscova nu va întârziă să exerce influența asupra guvernului din Ciungking, în urma acestei înțelegeri.

UN EPISCOP AMERICAN A DECLARAT CĂ ALIAȚII POT BOMBARDA ROMA. Madrid, 10. (Radar.) Episcopul protestant Janes de Wolf, din Canada, în Statele Unite, a declarat că aliații pot bombardă Roma, însă, deoarece Canterbury este un loc tot ușă de sfânt ca și Roma.

SUBSECRETARUL DE STAT SVETOMIR GEORGEVICI A FOST ASASINAT. Belgrad, 20. (Radar.) Ministerul de interne face cunoscut, că subsecretarul de stat Svetomir Georgevici a fost asasinat azi noapte în vila dr. ului Svetomir Jifcovic. Poliția a întreprins cercetări pentru prinderea asasinarilor.

DUCELE DE WINDSOR A DEMISIONAT DE LA POSTUL DE GUVERNATOR AL INSULELOR BAHAMA. Lisabona, 20. (Radar.) Ziarul Newyork Times anunță, că Ducele de Windsor a demisionat din postul său de guvernatorul insulelor britanice Bahama.

WASHINGTON, 20. (Radar.) DNB. ANUNȚĂ, CA ȘEFUL DEPARTAMENTULUI ECONOMIC AL STATELOR UNITE SCHARLES TAFT, A DECLARAT LA INDIANOPOLIS CA STATELE UNITE EXERCITĂ O PRESIUNE PUTERNICĂ ASUPRA SUEDIEI ȘI PORTUGALIEI, SPRE A OBȚINE O SISTARE TOTALĂ A LIVRARILOR DE IMPORTANȚĂ MILITARĂ PENTRU GERMANIA. ORATORUL A DECLARAT, CA PRESIUNEA DE PANA AZI, A AVUT DREPT REZULTAT REDUCEREA ACESTOR LIVRARI, DAR ALIAȚII PRETINĂ, CA ELE SA FIE SUSPENDATE COMPLECT. ORATORUL A MAI SPUS, CA ȘI ASUPRA ELVEȚIEI SE EXERCITĂ O PRESIUNE IN ACEST SENS.

Mari manifestații de protest contra Rusiei în Norvegia

OSLO, 20. (Radar.) — În întreaga Norvegie și mai ales în orașele mari au loc mari manifestații populare contra intențiilor acaparatoare ale Moscovei contra Norvegiei. Demonstrațiile sunt în același timp adresate și contra guvernului norvegian din Londra, care e acu-

zat că trădează țara. Poporul își manifestă voința de a lupta până la ultima rezistență contra pericolului bolșevic. Primul ministru Quisling a primit numeroase telegramme din întreaga țară în acest sens.

Suedia n'a sistat livrarea rulmenților Germaniei

STOCKHOLM, 20. (Radar.) — DNB: Ministrul afacerilor străine desmîntă sătirea publicată în Statele Unite, că gu-

vernul suedez ar fi acceptat cererea americană, de a sista livrarea rulmenților pe bile Germaniei.

Un grup de evrei au încercat să pună mâna pe postul de radio Ramala

STOCKHOLM, 20. (Radar.) — Se anunță din Jaffa, că un grup de evrei pe mai multe camioane a vrut să pună mâna pe postul de radio Ramala, spre a

organiza o emisiune clandestină. Poliția a oprit atacul, iar mai mulți evrei teroriști au fost arestați, până când ceilalți au reușit să fugă.

Conferința reprezentanților dominoanelor a dat rezultate nesatisfăcătoare

MONTREAL, 20. (Radar.) — Presa din Canada exprimă părerea, că ultima conferință a reprezentanților dominoanelor din Londra a dat rezultate foarte nesatisfăcătoare și trebuie considerată că a dus la o nouă slabire a solidarității Imperiului Britanic.

TOKIO, 20. (Radar.) — Ziarul „Tokio Schimbun” ocupându-se de conferința dominoanelor constată că aceasta a dat semne incontestabile a falimentului imperiului britanic, până când guvernul

din Londra a avut speranța de a întări unitatea imperiului, reprezentanții dominoanelor au manifestat fățu tendințe centrifugale și dorință de a se apropiu de Statele Unite, Anglia și-a pierdut poziția conducătoare chiar între popoarele sale proprii și în loc de a întări unitatea, a făcut că tendințele de eșire a dominoanelor din această unitate să manifeste la timp neprielnice din punct de vedere al conducerii războiului și a liniaștilor poporului britanic.

Criza din Partidul laburist englez continuă

AMSTERDAM, 20. (Radar.) — Presa neutră comunică din Londra că, criza internă în partidul laburist din Anglia va continua. Deputatul Bevin a înaintat o moțiune de neîncredere contra șefului

grupei parlamentare a partidului Greenwood din cauză că, compatarea lui nu corespunde disciplinei partidului și că el intrece atribuțiunile sale.

Incorporarea recușilor se face azi 20 Mai

BUCUREȘTI, 20. (Radar.) — Marele Stat Major comunică, că în ziua de 20 Mai se face incorporarea tinerilor contingentului 1945, adică cei născuți în anul 1923 în întreaga țară. Cu aceiași dată au să se prezinte și tinerii din Basarabia și Bucovina de nord, aparținând

contingentelor 1942—44. Acei tineri, care au primit ordine de chemare, se vor prezenta la locul indicat în ordin, iar acei care nu au primit ordină, se vor prezenta la Cercul de Recrutare în raza căror locuiesc. Recușii vor aduce cu sine hrana pe 3 zile, precum și efectele speciale.

Cum caracterizează presa străină pe d. Mareșal Ion Antonescu

BERLIN, 20. E.P. — O personalitate de dimensiuni europene, un bărbat, care poate să aibă față de poporul său și de mai mari pretenții, căci el însuși este un exemplu al iubirii de țară și al spiritului de sacrificiu, așa îl caracterizează pe Conducătorul României d. Mareșal Ion Antonescu, ziarul „Deutsche Allgemeine Zeitung”.

Textual se sună: Mobilizarea tuturor

forțelor materiale, spirituale și morale ale țării, ordonată de Mareșal, care a arătat tuturor în faptele de glorie ne pieritoare ale armatei române în campania din răsărit, ridică România în același timp în nouă și importantă poziție de ceea mai înaltă vală, care nu este numai salutată de toți prietenii țării, ci este recunoscută, deși impotriva voinții lor, de către inamici, Mareșalul însuși,

PROPRISTAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ” Suc. Târgoviște

Insetia la T-1b. S. III sub Nr. 68/1939

CONTINUU

ficate în comunicatele anterioare. Aceia cari nu se vor prezenta în 5 zile, vor fi pedepsiți conform codului justiției militare.

In Ungaria evreii nu pot frecventa toate localurile

BUDAPESTA, 20. (Ep.) — Faptul că evreii frecventează cafenelele și celelalte localuri publice ale capitalei ungare într-o proporție care întrece media, a provocat o nouă dispoziție, care atribuie evreilor anumite restaurante. Nici toate localurile de distracție publice nu pot fi vizitate de ei.

Anumite reprezentanții pot fi rezervate exclusiv pentru evrei. Noua dispoziție intră în vigoare la 25 Mai 1944.

In locul guvernului jugoslov se va forma un comitet de lucru

LONDRA, 20. (Ep.) — Reuter anunță că în locul guvernului jugoslov de emigranți al d-lui Purici nu se va numi un alt guvern. Se va forma numai un comitet de lucru din trei bărbați. După cum rezultă din informații persoanele probabile, n'au fost încă fixate.

STOCKHOLM, 20. (Ep.) — Reuter anunță din Londra, că d. Churchill va da în curând o declarație, în care va trata despre politica britanică în legătură cu problema jugoslavă.

Un energetic protest contra cenzurei americane

Lisabona, 20 (Radar). — Agentia nordamericană Associated Press protestează într-un comunicat energetic contra măsurilor severe ale cenzurei nordamericane, care ascunde orice stire neplăcută guvernului, astfel că toată opinia publică rămâne în nesiguranță despre cheștiuniile cele mai vitale și se află în fața unei situații împlinite sau surprize neplăcute cum era și cazul cu eriza din China.

A 20-a aniversare a debărcărilor în Turcia și lui Ataturk

Ankara, 20 (Radar). — Turcia a sărbătorit eri a 20-a aniversare de când fostul președinte de stat Kemal Ataturk a debărcat în Turcia și a inceput acțiunea sa de înălțare a Turciei.

Conferința de la Filadelfia n'a rezolvat nimic din problemele propuse

Lisabona, 20 (Radar). — Ziarul londonian News Chronicle scrie că conferința internațională a muncii din Filadelfia, cu tot comunicatul publicat despre o pretinsă înțelegere ce s'a realizat, de fapt nu a putut să aducă nici o soluție practică în nici una din cheștiunile importante desbatute, nici măcar în chestia reglementării asigurărilor sociale. De fapt delegații nu au făcut altceva decât s'au certat între ei, deoarece delegatul Angliei s'a opus oricărei propunerile de soluționare.

ca și în trecut a supraveghiat execuțarea ordinelor sale cu inspectii neașteptate făcute peste tot, veghează și azi asupra refugiaților rămași sărătări din provinciile de est ale României și asupra victimelor teroarei aeriene anglo-americane. Soldații săi le-au putut vedea în ultimele zile mereu în primele linii ale frontului.

DRUMURI PARALELE ÎN LUMINĂ ȘI MOARTE

Am fost vremuri în care ochii noștri erau închiși reciproc, sub același frunze de neagră. Spațiile preocupărilor interioare ne erau așa de departe, încât convețuirea fizică însăși parea o utopie.

Când însă din magurele sunetului am desfășurat, ca pe o frunză, melodia, apele sufletului s'au încrețit și au început să grindă semne noi. Aceeași creangă a morții ni se legăna peste creștet și în ochi a coperții același soare.

Drumurile ne erau paralele, atât de paralele și atât de unite la mariile cotiturii ale existenței noastre, încât aromele au spart geamurile răcelilor brumate.

Și întă-ne, nu demult, aplăcați reciproc, peste tremurul învoarelor spirituale; cu fruntea trimisă pe același vânt și privind, în altă limbă, fenomenul ajidomă.

Când printre minune revelatorie lumea a aflat despre existența unui scris târânește în Bănat, nămânu ni i-a trecut prin gând că Josef Gabriel d. J. și Iakob Hirsch erau tot târani, ca și Ion Frumosu și ca și Miron Ghîță.

Când în Bănat apare o antologie românească a „Poeziei noui bănățene”, ne miră coincidența acelei „Junge Banater Dichtung”, apărută acum patru ani în colecția îngranjită de Hans Dieplich, „Banater Blätter”.

Când noi vorbim de poezia dialectală bănățeană, ca fenomen unic în literatura românească, nu ne vom dumeri ușor având de „Schwörisch Johr”, al lui I. Gabriel d. J., unde poetul zbură în plin dialect svabesc, în preocupări cu fond virgiliian.

Când, în sfârșit, găsim că fenomenul cultural svabesc merge spre deplină cristalizare, asemenea fenomenului cultural bănățeanesc, se cuvine să aplăca asupra acestui fruct nepământesc și a descifra, în lacrima lui lui, seva aceluiasi pământ.

In ordinea lucrurilor, pare nedesmintită legea, că prima generație este a spărgătorilor de drumuri și a formelor primare. A doua generație vine pe drum bătătorit și-să tipă naționalismul și coloarea și numai a treia generație se depărtează de pământ, însuși și spiritual. Pentru ea, pământul devine idee și iarba lumină și începe un joc ciudat între umbre și moarte.

Astfel, găsim deosebit de prețios fenomenul cultural legat în jurul aceluia sămbură central, care, după războul cel mare, a fost Adam Müller Guttenbrunn.

În operele lui cu conținut istoric, se răstrengă, din plin, caracterul primei generații, al cărei ultim reprezentant a fost Adam Müller Guttenbrunn.

Toți cei ce, în jurul același vîrstă, i-au urmat, nu sunt decât verigi cari legă generația I-a de a nouă. Figurile lui Karl von Möller, Eugen Probst, Otto Alcher sau Peter Jung, nu fac decât să lege punctea cu cea a doua generație, cristalizată în jurul lui Hans Dieplich.

Acesta crește sub steaua de vîfor a lui Stefan George, botosând o poezie cu pas de continent, dar care, fatal, este condiționată de forța creatorului. În „Gedichte” și „Südostliche Weisen”, H. Dieplich o dovedește cu prisosință.

De acest nume însă, cum am mai amintit, se leagă și colecția „Banater Blätter”, care devine focul de seară al oștejelor spirituale. Aci debutează omii și se afirmă alții, făcând cunoștuță spiritualitatea tuturor.

Această a două generație, polarizează elemente între două vîrste. Dela Peter Barth la Heinrich Erk, cea mai frumoasă figură a scrierii tânăr svabesc, trece în revistă pe Josef Gabriel d. J., Iakob Hirsch și Hans Wolfgram Hockl.

Dacă I. Gabriel d. J. la început nu a avut o formă și un conținut propriu, evoluția lui dela „Saatgang” la „Am Heidebrunnen” este evidentă.

Cât privește fruntea lui Iakob Hirsch, peste flacăra ei s'a așternut târâna delă Narva, iar H. W. Hockl, continuă să răscolească flautul de jar.

Figuri feminine ca Hilde Martini-Strigel și Anja Schmidt-Endres, ne amintesc de

Mia Cerna și de Maria Dogaru, — iar romanul Hilde Martini-Strigel „Geschwister Kinder”, se mână la căldura scrierii Emiliei Lungu-Puhălă, Maria Guntar și Mary Iina Boen.

Dela pasul în plină spiritualitate populară românească a lui Hans Dieplich, căcă „Rumänische Lieder”, dintre cari „Mioritză” este de o frumusețe desăvârșită, se cuvine și păși la harfele de fum și aromă ale lui Heinrich Erk, reprezentantul celei mai noi noi generații a scrierii svabesc, camaradul meu de anii și de viață.

Volumele „Gedichte” și „Szenen”, apărute în 1940, sunt mărturia unei arte de o rară distincție. Firul ei de mătase, bine pleștinat, aduce aminte de Weinheber și de torsul suav al vântului printre buruiana tristeții amare.

Cei doi ani pe frontul de est, am dorit să adâncească un suflet atât de predispus creației cari rămân.

Cu Heinrich Erk, începe o nouă constelație literară, la care, astri de întâia mărime, se aliniază două din cele mai puternice figuri ale sașilor: Andreas Birkner și Wolf von Aichelburg.

Dacă figura celui dințării s'a conturat cu „Wind in der Tanne” și „Der gelbe Windhund”, figura lui Wolf von Aichelburg, de o serafică puritate, colindă încă spațiile siderale și refuză să se inscrie cu literă de piumb în scrisul contemporanilor. Scrierii lui de o desfigurantă puritate și traducere rile cele mai alese din poezia românească, vor cipri, peste voia lui, figura unuia din cei mai mari scriitori.

Cât privește Andreas Birkner, confrății lui s'au rostit cu ocazia șezătorii literare dela Sibiu, mirându-se că între ei a crescut, aproape nebăgat în seamă, un scriitor atât de valoros.

Aceste trei figuri ale scrierii germanilor din Sud-Estul european, sunt garanția nezdrujnică a unei impresionante evoluții și nădejdea unor creații de o surorinătoare valoare.

Înainte de a încheia aceste sumare noite, trebuie să prindem într-un fascicol de lumină, ceea ce a rămas în afara: frâmantarea și evoluția culturală a Germanilor din Ardeal, asupra căreia ne vom apela într-o zi, încercând a descifra, în sevă, înflorile viitoare.

Ceace vrem să remarcăm însă, bată dintr-o linie de condeiu, este dragostea deosebită pe care o manifestă nucleul scriitorilor germani din România pentru creația românească.

Hans Dieplich, Harald Krässer și Hermann Roth, sunt pionișii acestui curent, iar alegerea operei românești se bucură de o secolă tot mai pronunțată, până la Wolf von Aichelburg care a turnat în tipare gingășe cele mai subtile și cele mai rafinate creații românești. Chiar valorosul meu prieten Andreas Birkner, mai lasă de o parte, când și când, mistria prozei lui sănătoase și copleșește către o traducere din română, ca acoa „Lună pe mare” a lui Ion Pillat.

Asupra altor figuri ale scrierii germanilor din Ardeal, ca Eggon Hajek, Heinrich Zittelich, Erwin Wittstock sau Adolph Meschendorfer, ne vom ocupa în cadrul ideii de unificare a mișcării culturale a germanilor din Sud-Estul european.

Pentru că înhegarea rândurilor nu se produce numai în România, ci mișcarea cauță să unifice frâmantările culturale a tuturor germanilor din afara de Reich, iar Sud-Estul european este o celulă organică, cărtile lui Karl Kurt Klein și Wilhelm Schneider să promovă o idee care, pe el de trece, devine înșăptuire.

Cât ne privește, turnăm spiritualitatea dacă în tipare lingvistice latine, redevenind, cu sânge și trudă, stălpii ai culturii heleno-germano-thrace, ceea ce se traduce, într-un singur cuvânt, în Europa.

PAVEL P. BELU

SFÂNTII CONSTANTIN ȘI ELENA

Sdrobind cohortele lui Maxeniu sub zidurile Roșiei, împăratul Constantin începe unificarea imperiului pe o bază spirițuală. Spiritul înlocuiește în opera lui, pentru prima dată în istorie, norma juri dică și forță fizică — cele două fundamente ale grandiosului imperiu roman. Constantin începe marcia experiență, prin care afirmă — în afara și inconștient de orice dialectică filozofică — primatul spiritului asupra energiilor fizice și materiale, și că orice organizație umană trebuie să aibă o întocmire spirituală pentru a dura și a evoluă.

Dar victoria lui Maxeniu, nu era suficientă pentru a fonda și a dezvălui noul imperiu al credinței celei noi — credința creștină. Constantin înțelegea — prin inspirații dumnezești — că e credință pentru a deveni forte și a crește o viață, trebuie să pornească din libertatea cugetului. Prin edictul dela Milano, Constantin instaură în anul 318 libertatea de conștiință în întregul imperiu, evident pentru a emulga pe „sectanții” creștini din urgia nedreaptă a oricărui persecuționare de stat. Marele Constantin a înțeles mai lu minus și mai just decât predecesorii săi, Imperatorii de mareumanitate antică și de stat — un factor negativ. El își adusese apogeul creștinilor martiri — „sanguis martyrorum semen christianorum” — săngele martirilor este sămănă creștinilor. Libertatea de conștiință, inaugurată în întregul imperiu, preface credință persecuției a creștinilor în religie dominătoare, fără ca ea să aibă pretensiune de a expulza din granițele imperiale obsecrantișmul și ortodoxul, de pontific maximus, și suprem al cultului pagân ca fostă religie de stat. Cu instaurarea creștinismului ca religie liberă, devenind din zi în zi mai strălucitoare prin crucea multă grăitoare și doctrina legată de ea — Constantin convoca primul sinod ecumenic în an. 325, pentru unificarea dogmatică a credinței în Iisus, ca fiu al lui Dumnezeu, născut, nu săcăt.

In epoca de speranță, de luptă și de zidiri ale vieții celei noi, delicata prințesa și împărăteasă Elena, mama lui, sta lângă fiul său pentru a-l îndruma cu intuțiile măștii sale curate și până în adâncuri în creștinătate pe calea drumului fără greșeli și fără oprire al desăvârșirilor creștine. Însemnatatea a căpătat împăratul roman ca împărat creștin se vede din față istorică, că întreaga civilizație a lumii europene s'a dezvoltat ca o civilizație creștină și că un progres uman trebuie să fie creștin și să slujească idealul creștin, pertru a fi eu adevărat al civilizației. Cine prin civilizație neagă și nimiceste idealul creștin, aceia își arată în faptă natura să satanică. Aceasta este învățătură de fiecare elipă, ce ne-o transmite peste veacuri opera nemuritoare și divină a marelui Constantin.

Poporul român este fără îndoială sin-gurul popor în lume, care a continuat în viață sa de stat, principiul înstaurat în numele lui Constantin Cel Mare. Poporul român își întemeiază și își menține statul nu ca o formație de forță brută, mecanică și agresivă, ci ca o întocmire a spiritului creștin, prin care își justifică existența în lume și își afirmă dreptul de a fi popor misionar — popor al misionarismului creștin. De aceea poporul român serbează pe sfintii Constantin și Elena, ca sfinti ai principiului românesc de viață, de civilizație, de patere și desăvârșire.

G. M. IVANOV

SUB TIPAR:
O carte originală

»VALUL FERMECAT«

de
MIA MARIAN JALEŞ

2109

Filarmonicii ieșeni

Refugiau moldovenilor i-a adus și prietenii noștri dragi, pe filarmonicii și seni pe pământul Banatului. Comunitatea Făget îi găzduiește de mai multe săptămâni. Aldturea de instrumentiști ieșeni, întâlnim pe compozitor Al. Zirra, maestrul D. Cuclin dela Academia de muzică Regală din București, Radu Constantinescu, înimosul director al Filarmonicei din Iași, apoi pe fratele Nossek, pe virtuosul Garabet și pe profesorul Georges, care pentru luna muzicală românească sunt totatâta de primul rang.

Ni-se strânge inima de durere, că ne gădim la frumoasele realizări pe care Societatea Filarmonică MOLDOVA le-a săvârșit în ultimii ani. Directorul Radu Constantinescu, un excelent organizator, pe lângă concerte simfonice realizat și câteva spectacole de operă, un cor puternic, format din elementele Conservatorului și ale corurilor bisericesti din Iași. S'a pus deci o serie de răspundă la a patra Operă Română.

Toate năzuințele au fost însă spulberate de ultimele evenimente, iar mucenii noștri, în frunte cu maestrul înțelește, au fost puși pe drumurile refugiau. Gândul li-să îndreptă spre Banat, unde înaintașii lor, încă de pe vremea lui Muzicescu au legat trainice prietenii și melomanii bănățeni. Orânduiji penitentia Făget, cu toată drama refugiau, cătrețea și nostalgia, care zvâncă în inimile lor, și-au acordat din nou înțeleptul pentru a-și reinveni activitatea.

In Făget organizează de două ori pe săptămână concerte simfonice-populare. Bine înțelește, că această activitate ar trebui să depășească cadrul acesta local, de acela ne gădim că, fiindcă cont de faptul de imprejurări asemănătoare Germaniei și să pună la contribuție muzica tuturor cîteva clipe de beatitudine de care populația are nevoie astăzi mai mult ca oricând, — autoritățile noastre și toți cei chemați pentru a îndruma cultură și susținească, fie din Lugoj, sau din Timișoara și Arad, să beneficieze de prezența filarmonicilor ieșeni în Banat, să organizeze la ore potrivite, cel puțin odată pe lună, concerte simfonice. Pe aceste concerte îi cinstim pe frații noștri ieșeni, dar ne cinstim și pe noi, după cum cinstim și muzica autohtonă, chiar și în bubuitul tunurilor nu e permis să amutească. Numai așa ne vom putea afirma și menține ca poporul și cultura susținătoare demandă de hotărîri mari în care ne-am angajat.

FILARET BARBU

PUBLICAȚIE PENTRU EVREIȚI

Invităm toate femeile evreice, care au obținut carnete de scutire de muncă obligatorie și de exercitarea profesiei pe primul semestru al anului 1944 și care până la prezent nu le-au ridicat, să le ridice în zilele de 22 și 23 Maiu 1944.

Carnetele eridicate până la acest termen vor fi restituite Comisariatului General pentru problemele evreiesti.

Oficiul Județean Timiș-Torontală 2001 Centrale Evreilor din România

Pășunea comună Izvin

Nr. 329/1944

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 1 Iunie 1944, ora 10 se va ține în localul Primăriei comunale din Izvin, licitație publică, pentru manopera de ziduri și dulgherie la grăjdul reproducătorilor masculi comunali.

Valoarea lucrării este Lei 922,916.

Licitatia se va ține în conf. cu dispozițiile art. 88—110 din Legea Contabilității Publice.

In caz că prima licitație va fi fără rezultat, licitația a doua se va ține în ziua de 12 Iunie 1944, ora 10.

Izvin, la 15 Mai 1944.

Primar, Petru Tăran

Notar,

Emil Gros

Posta refugiaților

Pridi Vasile din Cernăuți refugiat la Timișoara, Camera de Industrie și Comerț, și căută părinții și rudele.

Vasiliu Schițo, refugiată din Dorohoi, str. Oituz 19, stabilită în comuna Șanț nr. 108, jud. Timiș-Torontal, căută pe fiica Maria a lui Constantin Cosulschi din Dorohoi, str. Oltenia 8, și pe nora Rusanda a lui Grigore Schițo din Dorohoi, str. Oituz 21.

Locot COSTIN SAVIN, Spitalul Z. I. 518 Notre-Dame, Timișoara, se intrezează de căutarea sa Savină Costin, refugiată din Bălănești, jud. Tîrgoviște.

Preotul Dimitrie Groapă din com. Cozovău jud. Hotin, refugiat în com. Ciudel jud. Caras, își căută fratele și cununia Boris și Lidia Groapă dela divizia 7 financiară Iași, pe Ziubovi Niculescu învățămare din Tg. Sulița jud. Hotin, pe preotul Damian Crucerescu din com. Hădăruți, jud. Hotin. Auxiliu Tușcă din com. Albinetă jud. Bălănești, Limbov Nicolescu din Noua Sudă jud. Hotin.

Mihai PETRU, invalid, din Botoșani, refugiat în Timișoara, str. Mircea cel Bătrân Nr. 72, roagă pe frații săi să-i scrie.

LAZESCU SILVIA, Leobos Clara, Ioan Vete, Eugenia Grecu și Ursu Maria, elevă liceul industrial Sf. Sava din Iași, refugiate în com. Comloșu-Mare, la Sâmbăta, jud. Timiș-Torontal, roagă rudele și anșoștii să le scrie.

Cap. STIR NISTOR, din spitalul Z. I. 59 Caransebeș, roagă pe dnele Aurelia Creangă, Herlaic și pe d. Josan Grigore inv. ideea lămuririi privitor la mama lui Floarea, Stir și cununata Verona. Stir rămase în com. Arbore-Suceava.

OLGA SAFTIUC, funcționară din comuna Secureni, jud. Hotin, refugiată la inspectoratul școlar din Oravița, căută pe frații Ioan Saftiuc, refugiat cu secția 1. r. Lipnic-gara.

Primăria Municipiului Timișoara
Serviciul finanțier

11991/1944.

ORDONANȚA No. 25

Noi, Primarul Municipiului Timișoara, la baza art. 18 din regulamentul pentru organizarea și executarea prestației în natură pt. drumuri, publicat în Of. Nr. 92 din 20 IV. 1944, ordonăm următoarele:

1. Conform noului regulament al stației pt. drumuri, sunt obligați la stație pt. drumuri toți bărbații între 18-60 ani împliniți. Cei care au împlinit 60 ani până la 1 Aprilie nu mai fac acel an prestație.

De asemenea sunt obligați, la prestație, toți locuitorii — bărbați și femei — diferent de etate, dacă sunt posesori de mijloace de transport (căruțe, străzi, autocamioane), precum și persoane juridice cu scop lucrativ, dacă au mijloace de transport.

2. Toți locuitorii, obligați la prestație, în exercițiul 1943/44, nu au fost înscriși în rularile prestației, sunt obligați să aibă inscrierea cel mai târziu până în ziua de 31 Mai 1944, la Primărie, Serviciul finanțier. Cererea poate fi făcută și verbal la Biroul de constatare, din cîte. III. Piața Axente Sever Nr. 10. Cei care nu vor cere până la această inscriere și niciodată nu au fost înscriși în rularile pe anul 1943/44, vor fi sancționați cu plata prețului de răscumpărare a prestației de trei ori.

3. Locuitorii obligați la prestație, doresc să execute în natură prestația, vor anunța aceasta până la 31 Mai 1944, inclusiv, tot la Biroul de constatare al Primăriei din cîte. III. Piața Axente Sever Nr. 10.

Cei care doresc să răscumpere prestația nu trebuie să facă declarație.

4. Listele prestatorilor pe anul financial 1944/45, vor fi puse la vedere publică dela 5-15 Iunie 1944 în localurile Serviciului finanțier din cîte. III. Piața Axente Sever Nr. 10. Tot înăuntru vestui termen, cei nemulțumiți vor putea depune contestații la Primărie, care vor soluționa cel mai târziu în 10 zile la data depunerii lor.

Timișoara, la 5 Mai 1944

Primar: (ss) Dr. Ioan Dobosan
Secretar gen. (s) Ioan Filip
No. 2110

De ce pleacă din oraș autovehiculele

Măsurile luate pentru prezervarea parcului de automobile al instituțiilor și întreprinderilor

Parcul de autovehicule reprezintă o valoasă parte a echipamentului industrial al țării. În lipsa unor fabrici proprii de automobile, și în timp de pace a trebuit să importăm din străinătate automobilele atât de importante în viața modernă. Războiul, cu nevoie de motorizare ale armatei, dificultățile importului și lipsa de cauciucuri a sporit foarte mult valoarea autovehiculelor existente în țară. Fiecare automobil distrus, reprezintă aci o pierdere, care nu poate fi compensată.

Desigur din acest considerent personal, dispoziția Marei Stat Major, date din ordinul dñi Maresal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, și comunicate tuturor instituțiilor și întreprinderilor mai importante din Timișoara, de către Comandamentul Cercului Teritorial.

În virtutea acestor dispoziții, direcția instituțiilor și întreprinderilor, trebuie să pună la dispoziția personalului toate mijloacele de comunicație ra-

pide, care formează proprietatea lor, pentru părăsirea orașului în momentul alarmei. Prin aceste mijloace se înțeleg nu numai autovehiculele de tot felul, ci și cele pe sine, acolo unde ele există și permit plecarea pe calea ferată.

Vehiculele vor sta gata de plecare, dela ora 10 dimineață, adică dela ora după care se produc în mod obișnuit alarmele.

În același sens trebuie interpretat și ordinul, pe care-l au și autovehiculele Salvării, ale pompierilor etc. din București, care la darea alarmei toate pornește afară din oraș, unde stau în siguranță până la terminarea bombardamentului, când se întorc spre a interveni acolo, unde e nevoie.

NU FUGA „IMBUIBĂȚILOR”

Publicul timișorean, care nu șunea ordinul dñi Maresal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a privit până acum cu o oarecare antipatie ieșirea autovehiculelor din oraș, în care vedea

fuga unor „privilegiati imbuibăți”, care pun în siguranță persoana și avutul lor, în timp ce populația care nu dispune de autovehicule rămâne expusă pericolului aerian.

În interesul armoniei sociale, care trebuie să domnească în aceste momente grave, am scris cele de mai sus. Toată lumea poate să înțeleagă importanța punerii în siguranță a autovehiculelor, și să găsească natural ca acțiunile instituțiilor și întreprinderilor să nu pieze goale, și încărcate cu personalul respectiv.

După lămuririle de mai sus, ori așa ar mai comentat nefavorabil, pielea din oraș a autovehiculelor din categoriile mentionate, se va face pe de altă cuvânt, suspect că urmărește semănarea discordiei.

PROBLEMA TAXIURILOR

A fost vorba până acum, de automobilele instituțiilor și întreprinderilor care, până la un punct, formează patrimoniul comunității românești. Automobilele particulare intră într-o altă categorie. Destinația în caz de alarmă a celor mai multe, e hoțărită de comandanțul Aparării Pasive. Rămâne mai arătătoare problema taxiurilor, care a mai fost pusă în paginile „Daciei”.

Se știe că unii cetățeni avuți pătese căte o mașină de piață pentru ce acesta să le stea la dispoziția exclusivă în orele când alarmele sunt mai probabile. Rezultă de aici lipsa de pe piață — în anumite ore — a taxiurilor, care și așa sunt foarte rare. Am cerut, și insistăm în cererea noastră, ca autoritățile competente să sanctioneze proprietarii taxiurilor care se pretează la acest abuz, retragându-le brevetul de mașină de piață și rechiziționând autovehiculele care nu se mai află în serviciul obștei în vederea căruia au fost scutite de rechișizie.

(n. 1)

S. E. T.

Stabilimentele Econ. ale Municipiului Timișoara
B. P. C.

EXPLOATAREA BAIAI SI PLAJA

Se aduce la cunoștință Onor. Public că Plaja din Circ. II. se va deschide în ziua de 21 Mai 1944, iar Baia din Circ. I. în ziua de 1 Iunie 1944.

Atât Plaja cât și Baia, stă la dispoziția Onor. public zilnic dela orele 7,30 până la 19,30.

Tarifele:

Plaja Circ. II.

1. Intrare generală	Lei 51.-
2. Abonamente funcționarii publici și studenți, 30 bilet	Lei 1200.-
3. Abonamente Primărie și Regie 30 biletă a 35 lei	Lei 1050.-
Baia din Circ. I:	

1. Intrare generală	Lei 40.-
2. Intrare generală copii până la 18 ani	Lei 26.-

Directorul Regie:

Dr. E. LOICHTA
Conducătorul Expl. Baja și Plaja
2104 A. RUSU

PROVINCIALI!

Venind la Timișoara, descindeți la HOTELUL DE LUX

»SAVOY«

Bdul Regele Mihai I No. 7

Confort modern. Serviciu prompt și conștiincios

Telefon: 38-40

Inr. Of. Reg. No. 25/1937

Iuliu Leonida Iliescu

elev pilot dela Flotila I. Bombardament-Brașov, fiul căpitanului Iliescu, a căzut eroic la datoria, cu ocazia bombardamentului de teroare, din ziua de 6 Mai 1944.

Născut în luna Iunie a anului 1924, în orașul Bistrița, jud. Năsăud, din părinti originari dintr-o comună de după târg, descendenți ai cătanelor negre. — Tatăl căt și fiul s-au înrolat în armata română pentru a-și sluji Regele și a-și apăra Patria și Neamul. Acest fiu, de ofițer, a tănit să se prezinte voluntar, în acest războiu, sfânt pentru noi. Avântul tineresc, l-a făcut să îndrăgească arripele avionului, care parcă-i înțelegea dorul, de a face căt mai mult pentru frații lui. Nutrea speranță să poată contribui și la eliberarea acelor frații, cari au căzut săbă o vremelnică stăpânire străină.

Comandanții pe cari i-a stimat, camarazi pe cari i-a iubit, avionul sără drag, au pierdut în tânărul Iliescu, tot ce un suflet tânăr poate să aibă mai bun și mai nobil, iar Armata Română, un apărător invins, născut a tot ce aparține neamului său.

FIE-I ȚĂRANA USOARA! 2107

INDUSTRIA TEXTILĂ LUGOJ S. A. LUGOJ

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1943

ACTIV: Casă Lei 1,129.187.— Efecte și cauțiuni Lei 933.500.— Debitori Lei 196,463.771.— Terenuri Lei 1,000.000.— Clădiri și instalații Lei 109,562.571.— Mașini Lei 139,949.867.— Materiale Lei 48,773.788.— Mărfuri Lei 124,586.302.— Total Lei 623,398.986.—

PASIV: Capital social Lei 112,000.000.— Fond de rezervă statutar Lei 8,320.976.— Fond de rezervă special Lei 170,000.000.— Fond de amortismente pentru înzest. Lei 203,634.622.— Fond de rezervă pentru creație dubioase Lei 5,839.089.— Fond de asist. pentru muncitori și funcționari Lei 15,000.000.— Fond de rezervă special pentru reîn. înzest. Lei 50,000.000.— Creditori Lei 49,801.784.— Profit și pierdere: Beneficiu net pe exerc. 1943 Lei 8,802.515.— Total Lei 623,398.986.—

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE PER 31 DECEMBRIE 1943.

DEBIT: Cheltuieli generale de administrație Lei 24,404.895.— Impozite și taxe Lei 137,010.088.— Beneficiul net pe exerc. 1943 Lei 8,802.515.— Total Lei 170,217.498.

CREDIT: Venit din fabricație Lei 170,217.498.— Total Lei 170,217.498.—

Lugoj, la 16 Mai 1944.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Camera de Comerț și de Industrie Lugoj.
Oficiul Registrului Comerțului Nr. 300/18.527—1944.

Se vizează pentru a se publica în Monitorul Oficial.

Lugoj, 15 Mai 1944.

Pentru primsecretar:

ss. St. Opel. 2093

Pentru conformitate:

INDUSTRIA TEXTILĂ LUGOJ

Societate Anonimă

ss. Indescifrabil.

Magazinul Elitei

DOMNITA

Modă pentru Dame

Timișoara I., Palatul Palace, Tel. 53-73, Reg. Com. 504/942.

Invitați cliențele să distină a-și face cumpărăturile, conform orarului de vară, între orele 8—13 și 16—18, iar în zilele de Sâmbătă între orele 8—14.

Cumpărând la acest magazin aveți certitudinea că nu există concurență și exclusivitate în modele.

REMAIEM CHORAPI IN 24 ORE!

Normele pentru desființarea adoptiunii

In Monitorul Oficial Nr. 113 din 16 Mai a apărut Decretul-Lege pentru adăugirea unor aliniate la art. 311 și 313 din codul civil.

ART. 1. — La art. 311 din codul civil se adaugă următoarele aliniate:

Asemenea, adoptatorul sau adoptatul, pot cere fiecare în parte, desființarea adoptiunii, în termen de 6 luni dela data când au luat cunoștință de faptul pe care se intemeiază cererea:

1. Când unul din ei a vrăjmășit viața celuilalt sau a persoanelor apropiate acestuia.

2. Când unul din ei a fost osândit la muncă silnică sau la temniță grea.

3. Când unul din ei prin grava încălcare a îndatoririlor ce decurg din adoptiune, prin cruzimi sau purtări nedemne sau imorale, face continuarea acesteia de nesuferit pentru celălalt.

Termenul nu curge împotriva minorului și interzisului.

Dacă adoptiunea este desființată din vina adoptatorului, adoptatul poate fi autorizat, prin chiar hotărârea de desființare, se păstreze, în exercitarea profesiei sale numele dobândit prin adoptie.

La art. 313 se adaugă următoarele aliniate:

Prin adoptiune puterea părintească trece la adoptator, fără prejudiciul drepturilor păstrate de adoptat în familie firească.

Cu toate acestea, părinții firești pot treăză însă dreptul de a supraveghea întreținerea și educația adoptatului precum și acela de a cere desfașurarea adoptiei în cazurile arătate la art. 311 alin. 4, pct. 1, 2 și 3.

Desfacerea adoptiei va putea fi cerută și de tutorul ad-hoc numit de instanță competentă la cererea minorului adoptat.

Dacă se suspendă sau incetează puterea părintească a adoptatorului, sau dacă administrația sa legală își stăpânește火 firești nu redobândesc puterea paternă. În aceste cazuri, se deschide tutela în familia adoptatorului, potrivit dispozițiunilor referitoare la tutela.

ART. 2. — Dispozițiunile legii de la se vor aplica și adoptiunilor săvârșite sub imperiul legilor anterioare. Totuși adoptiunea nu va putea fi desfășurată cădăcă faptele care îndreptătesc facerea, au avut loc după intrarea în vigoare a legii de față.

Furnizorii statului și nouii împrumuti

Pentru a înălțatura orice interpretări eronate, Ministerul Finanțelor a dat serviciilor fiscale instrucțiuni lămuritoare asupra noțiunii de furnizor, obligat la plata contribuției minime suplimentare la Imprumutul Apărării Naționale, arătând că prin furnizor, în sensul legii respective, se înțelege oricine a furnizat Statului sau instituțiunilor autonome ale Statului, orice fel de bunuri mobile sau imobile, fie că este comerciant sau nu și indiferent dacă bunurile furnizate au fost procurate din comerț sau pe altă cale, ori su fost fabricate sau con-

struite de către cel care le-a procurat.

In sensul legii respective sunt furnizori și antreprenori de orice fel care a construit pentru Stat sau instituțiuni autonome ale Statului, orice lucrări imobiliare, cu excepția celor care au construit lucrări imobiliare cu materiale Statului sau instituțiile autonome respective.

Pentru furniturile contractate cu mandatari, sunt furnizori cei pentru care s'a contractat pe bază de mandatul mandatarului întrebuiantă.

INDUSTRIA TEXTILĂ LUGOJ S. A. LUGOJ

CONVOCARE

Domnilor acționari ai societății „Industria Textilă S. A.”, din Lugoj, sunt convocați în Adunare Generală Ordinară pe ziua de Duminică, 25 Iunie 1944, ora 11 a. m. la sediul societății din Lugoj, Drumul Buziașului Nr. 31, ordine de zi fiind următoarea:

1. Raportul Consiliului de Administrație.
2. Raportul Comitetului de Cenzori.
3. Aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere pe anul 1943.
4. Deschiderea Consiliului de Administrație.
5. Deschiderea Comitetului de Cenzori.
6. Repartizarea beneficiului net pe anul 1943.
7. Alegera Consiliului de Administrație pe anul 1944.
8. Alegera Comitetului de Cenzori pe anul 1944 și fixarea onorariului.
9. Eventuale propunerile.

In cazul, când la această dată nu s-ar întruni numărul de acționari prevăzut de Statuta, Adunarea Generală Ordinară va avea loc în aceleși condiții Luni, 26 Iunie 1944.

Domnilor acționari, care doresc a lua parte la această adunare, vor depune acțiunile lor cu cel puțin 5 zile înainte de termenul fixat pentru tineretă adunării, la sediul societății din Lugoj, la Banca de Credit Român S. A. Timișoara sau la Legația Regală a României în străinătate. In acest timp se vor depune și procurile.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Camera de Comerț și de Industrie Lugoj
Oficiul Registrului Comerțului Nr. 300/18.527—1944.

Se vizează pentru a se publica în Monitorul Oficial.

Lugoj, 15 Mai 1944.

Pentru primsecretar:
ss. St. Opel.

Marți, 23 I. c. merg la București.

Primesc comisioane. Hering, II, Str. Gloriei 7 2108

PENTRU
CURĂTENIE
GENERALĂ
GĂSÎTI CELE
NECESARE
ÎN CELE
5
PRÂVĂLIILE

KRAYER

REG. COM. N. 2950/1937

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOI

ADMINISTRATIVE. De Ion Măndrei și deținut la sediul central al ziarului *Dacia*, își păstrează calitatea de inspector administrativ al ziarului, fiind înșiruit cu controlul pentru buna răspândire a ziarului în județele și centrele din Arad, Hunedoara, Săvârșin și Turda.

AUDIENTELE LA D. PREFECT. În cadrul orarului impus de situația actuală, studențele la domnul General C. Delianu, prefect al județului, au loc, în general, în fiecare zi de lucru, între orele 18—19, cu excepția zilei de Sâmbătă. Publicul este rugat să se căute posibil scurt în spatele doleanțelor, pentru a nu impiedica bucurul mers al serviciului.

DONAȚII PENTRU CATEDRALA. Satu sporire fondului de terminare a Catedralei următorii membri ai sinodului local au renunțat la diurna lor de 2000 lei: teologul Catedralei Petru Baba, dr. Cozmen Băran, păr. Petru Bizereu, dr. Cozmen Balta, prot. Alexandru Boceanu, dr. Dimitrie Borca, Teodor Bucurescu, Iancu Ciupur, dr. Aurel Coama, Alexandru Ciuguna, dr. Ioan Dobogă, prot. Ioan Geția, dr. Alexandru Marta, dr. Pavel Manta, dr. Alexandru Morariu, dr. Victor Mercea, dr. Victor Poumb, Nicolae Rădoi, păr. Liviu Săcăru, prot. dr. Patriachie Tiucu, dr. Nicula Ursu, păr. Cornel Vuia. În total lei 4.000.

NOU MODIFICARI IN LEGEA RECRUTARII. București, (Radar). Monitorul Oficial de azi publică 2 decrete, continând niște excepționale privitor la modificarea unor dispoziții din Legea Recrutării Armatei. Conform noilor dispoziții elevii și elevilor de ofițeri și subofițeri, vor fi promovati fără examen, numai pe baza situației sale, cu prilejul închiderii cursurilor. Durata acestor cursuri poate fi redusă și închiderea cerea asta.

SANCTIONAREA UNOR MOBILIARI IN AGRICULTURA. Numeroi agricultori mobilizați pentru lucru au fost găsiți la controlul organelor Camerii Agricole din Timișoara în altă localitate decât în care au fost mobilizați fără bilete de călătorie. Ca sanctiune li s-au aplicat ordinele de mobilizare și săi sunt trimisă la unități.

PUNERE IN RETRAGERE. Ministerul Culturii Naționale, în baza procesului de încheiat de comisia medicală a Consiliului Carag, a aprobat ca dna. Cornelia învățătoare dela Inspectoratul Carag, să fie pusă în retragere din oficiu pentru cas de boală.

FILME CARI VOI FI VĂZUTE LA TIMIȘOARA LUNA VIITOARE. Cinemaștele timișorene au angajat următoarele filme ONC, cari vor fi cu certitudine să fie disponibile, în săptămânile următoare: Filme franceze: „Cine a născut pe Crăciun” cu Harry Baur, „Un căntec în tine” cu tenorul Tino Rossi, „România în trei” cu Fernand Gravey, „Domnă Swing” cu Elvira Popescu și Jean Gabin, „Cartacalha” cu Viviane Romance, „Două pentru o carte” cu Mireille Balin, „Une coeure: „Fiori tinereții” cu Lida Baarova, „Lumina pierdută” cu Nera Maslova, „Când va rula și „Scrisori anonime (Le Beau)”, film francez cu Ginette Leclerc și Pierre Fresnay, care obține un deosebit interes la Arad.

REDACȚIONALE. După cum am anunțat la timp, toate legitimațiile eliberate de ziarul nostru sunt în curs de schimbare. Atrageți atenția acestor ce posedă legitimații să se prezinte la direcția ziarului nostru pentru a primi altele noi. Corespondenții vor trimite legitimațiile prin poștă.

PENTRU ELEVII LICEULUI PIARIST. Elevii Liceului Piarist din Timișoara, care petrec vacanța în oraș, sunt convocați pe ziua de 23 Mai, Marti, orele 9 în Internatul Piarist pentru repartizarea lor la Munca de războl. Cei dela țară se vor prezenta imediat la Direcția școlii de Sat pentru repartizarea lor. Părinții elevilor plecați în provincie, sunt rugați să comunice în scris Direcționii adresa exactă a elevilor.

CE PROCESE SE JUDECA CU PREGĂDERE DE CATELE INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI. București, 19 S. P. P. transmite: În cadrul activității judecătorescă restrânsă instantelor judecătorescă vor rezolva: a) procesele de exproprieire pentru cauză de utilitate publică declarată urgentă prin actul care s-a constatat utilitatea publică; b) procesele de exproprieire în interes militar pentru depozite, fabricile și industriile chiar particolare, înființate în vederea înzestrării armatei țării și pentru căile ferate de interes strategic; c) procesele de despărțire.

IN ATENȚIA DECANILOR REFUGIAȚI. București, 19. S. P. P. transmite: Uniunea Barourilor din România roagă pe dñii decanii refugiați să comunică urgent localitatea și adresa unde s-au stabilit, precum și măsurile ce le-au luate cu privire la biblioteca, arhiva și fondurile baroului respectiv.

ELEVILE ȘCOLILOR SECUNDARE „NOTRE DAME” DIN TIMIȘOARA. În timp de trei zile sunt obligate să se prezinte la Direcția școlii lor pentru a obține repartizarea privitoare la programul de vară. Elevele, care se află actualmente în provincie, sunt obligate să se prezinte la Direcția școlii primare sau secundare de acolo. Prestarea muncii de folos obiectiv este obligatorie dela 15 Mai până la 15 Iulie a. e. Elevele, care neglijeează să se supună ordinului susmentionat, nu se pot înscrise la anul viitor în clasele următoare.

COMERCIANȚII NEOORTODOXI VOR TINE SARBATOREA A DOUA ZI DE RUSALI. Federația asociațiilor comerciale din Timișoara a făcut o intervenție pe lângă inspectoratul general al muncii, cerând că în ziua de 29 Mai a. e., a doua zi de Rusali, comercianții neortodoxi să fie sărbătoara. Federația cere acest lucru deoarece Rusalile ortodoxe nu coincid cu cele ale neortodoxilor. Deci în ziua de 29 Mai magazinile neortodoxilor să fie închise.

FAPTE DIVERSE

Moartea năprasnică a unui timișorean
Misterul cadavrului descoperit în pădurea Girosului a fost deslegat: Mihai Kalka a murit de alienație mintală și de un acces de cord

Politia face cercetări pentru identificarea și prinderea spărgătorilor.

Adăpost distrus de răufăcători

Maria Pânzaru din Timișoara str. Brătianu 37, și Stanciu Gheorghe, tot din Timișoara, au reclamat chesturii de poliție că au fost jefuiți de un abil pungaș de trușnare. Acești a operat în ambele cazuri în tramvai și a subtilizat Mariei Pânzaru un portmonet în care era suma de 56.000 lei, iar lui Stanci, tot un portmonet, în care se aflau 16.000 lei.

Cadavru identificat

În dreptul Morii Mari, din Timișoara, Spl. Müller Guttenbrunn, a fost pescuit acum câteva zile cadavrul unui bărbat care nu a putut fi identificat decât ieri. Cercetările au stabilit că acest cadavru este al muncitorului Vasile Tanățeu, de 44 ani, din Timișoara, str. Sepetă 1, care s-a înecat în timpul noptii. Se crede că el era beat și, grosind drumul, a căzut, sări să vrea în apă.

Furt la spitalul de copii din Timișoara

Directiunea spitalului de copii din localitate a reclamat chesturii de poliție că autori necunoscuți au furat din garderoaba spitalului, linge și alte obiecte de valoare. Se fac cuvenitele cercetări.

Două furturi

Inspectoratul 5. C. F. R., din Timișoara, a reclamat poliției că autori necunoscuți s-au introdus, prin spargere, în magazia de mărfuri a gării și au reușit să fură un pachet cu mărfuri textile în valoare de mai multe sute de mii lei, pachet care era proprietatea unei fabrici expeditoare din Timișoara.

CU INCEPERE DIN ZIUA DE 23 MAI 1944, SE DESCHIDE

BĂILE MONEASA, jud. Arad

VIZITATORILOR LI SE PUNE LA DISPOZIȚIE, restaurant bine assortat și cu prețuri convenabile. — Cumere se găsesc la hotelurile Băilor cu prețurile ce se plătesc la oricare hotel de clasa I-a, majorate cu 10%.

Mijloace de transport, zilnic motor pe linia C. A. P. S.-ului, care face legătura cu trenul ce pleacă dela Arad la orele 8.52 dimineață și care ajunge la Sebeș la orele 12.30.

Informații amănuntește se pot obține de la DIRECTIUNEA BAILOR, la cererea doritorilor.

2000

ADMINISTRAȚIA FINANCIARĂ DIN TIMIȘOARA atrage atenția publicului că re plătește la împrumutul Apărării Naționale să aștepte și să preia chitanța altfel riscă să piardă banii. În 11 Mai a. e. etava a plătit 13.000 Lei, fără a ridică chitanța. Să se prezinte imediat la Casseria Administrației după chitanță.

EVACUAREA COPIILOR. În cadrul acțiunii pentru evacuarea copiilor din orașul Timișoara, Federația asociațiilor comerciale a luat contact cu toți comercianții în acest scop. În același timp invitați pe toți comercianții și firmele respective să participe la evacuarea copiilor, să se adreseze fiecare organizației căreia îi aparțin, pentru ca să știe ce se întâmplă și să ajute organizațorii autorizați să se ocupă cu evacuarea.

DIRECȚIUNEA GIMNAZIULUI DIN FETE DIN TIMIȘOARA anunță elevelor care fac munca de războli în familie și pe cele scutite, să se prezinte la școală Marți, ora 8 pentru activități educative. Elevele din localitate, care nu s-au prezentat până acum la munca de războli și nici nu și-au anunțat plecarea la țară sunt obligate să se prezinte imediat, altfel nu vor fi înscrise la toamnă. Elevele plecate la țară să anunțe Direcția Gimnaziului la Școala Normală, unde fac munca de războli.

20.000 LEI PENTRU „DARUL OSĂTULUI” Licență teoretic din Arad a donat din venitul reprezentăției teatrale dădu de elevii săi în ziua de 16 Decembrie 1943 sumă de lei 20.000 pentru „Darul Osătului”. Sumă a fost depusă la contul Cee. Nr. 1332.

„PATIMA ROȘIE” LA TEATRUL NAȚIONAL Afisul acum apărut al Teatrului Național din Cluj-Timișoara anunță pentru Joi, 25 Mai, reluarea piesei „Patima Roșie”. În distribuție dna Magda Tăvan, Croitoru și Miluță Lepșez. Comediul „Sunt tată” se va juca în distribuția del premieră Marți 23 și 30 Mai, Sâmbătă 2 Mai nu este matine. Se arată că în matine „Intr-o vară la moșie”, iar Duminică, 3 în matine „Magda”.

NOI DISPOZIȚII PENTRU OLECTAREA LANII În nouile dispoziții ale Ministerului Agriculturii, se prevăd că cantitatea de lână până la 50 kg colectată dela crescătorii de căi, în anul și cesta se vor face de către primării și urmării cantități de peste 50 kgr. vor fi predate la centrul de colectare din plasă. Lâna se va aduce de către delegații primărilor însoțită de tablouri cu numele crescătorilor, numărul casei; numărul oloc pe care îl proprietarul, cantitatea de lână care o predă și felul Miei, căci fără de acest tablou centrul de colectare.

NUMAI GUNOIUL DE MENAJ TRANSPORTA PRIMARIA Primăria Municipiului Timișoara, a constat că unii proprietari depun în stradă gunoiul rezultat din curățirea grădinilor, a curților, sau pivnițelor. De transportarea acestui gunoi trebuie să se îngrijească proprietarul de casă respectiv, deoarece Serviciul Salubritățil de transportă decât gunoiul rezultat din menaj. Organele Primăriei vor constata pe contraveniență și vor lua măsuri de pedepsirea lor, pentru contravenție la curățenia publică.

Bijuterie modernă

S'a schimbat orariul tramvaiului Arad-Podgoria

Direcțunea C. F. R. Arad-Podgoria a modificat orariul tramvaiului cu începere de 15 Mai. Tramvaiul Nr. 10 va pleca din Arad în loc de 18.05, la orele 18.25. Trenul Nr. 109 va pleca din Păncota, în loc de 17.55 la orele 18.15. Trenul Nr. 209 va pleca din Radna, în loc de 18.20 la orele 18.40.

Periculos hoț de buzunare arestat de poliția Arad

Zilele trecută poliția locală a reușit să aresteze un periculos hoț de buzunare, ale cărui lovituri puse pe gânduri poliția. Iată cum stă cazul. Domnișoara Angela Stoiculescu, profesoară, s'a dus la Administrația Finanțării, de unde urma să ridice lefurile corpului didactic. Ea n'a observat că este mereu urmărită de un individ, care de bună seamă avea intenții necinstitite. În timp ce număra banii, același individ a reușit să-i susțră din geantă pe neobservate suma de 25.000 lei. Când d-șoara Angela Stoiculescu a observat lipsa banilor, a dat alarmă. De prisos a fost, căci îndrăznețul hoț s'a făcut nevăzut. La poliție a dat semnalamentele individului. Poliția făcând cercetări, a reușit să identifice pe hoț și să-l aresteze. La perchezitia făcută la locuință lui s'au găsit mărfuri, pe care le cumpăraseră din banii furăți și o parte din bani. Cu actele dresate hoțul, care se numește Mircea Ispravnic, urmează să fie înaintat Parchetului, mai ales, că cercetările nu sunt încă terminate și se crede, că tot Ispravnic ar fi și autorul furtului comis în aceleași împrejurări și căruia victimă este consilierul pensionar Anton Daibucat, dela care a reușit să subtilizeze suma de 50.000 lei.

Cinematografe

Filme senzaționale în programul cinematografului Royal în cursul lunii Mai

La cinematograful „Royal” se rulează un succés formidabil splendidul film „Bel Ami”. Direcțunea cinematografului va continua în luna Mai cu filme distractive, cu următoarele titluri: „Dragostea învinge moartea”. În rolul principal al acestui film emționant și minunat va apărea steaua filmelor italiene, Amadeo Nazzari, într'un rol de neuitat. După aceasta urmează: „Femei în lanțuri” cu cea mai interesantă și talentată artistă franceză: Viviane Romance. În programul acestei luni mai figurează de mult așteptatul film: „Domnisoara Swing” în rolul principal cu celebritatea mondială și una din mândriile noastre: Elvira Popescu.

Cinema FORUM Arad

Telefon: 20-10

Repr.: la orele 3, 5, 7 și 9 fix

MAINĂ PREMIERA

O capodoperă cinematografică din seria filmelor impresionante atât prin subiect, cât și prin interpretare

zi ultima zi la 3, 5, 7 și 9
VRAJA KORDULUS

Aradul și ziarul „Dacia”

Incepând de azi, Aradul va avea un ziar, de data astă un ziar bine informat, redactat căt mai găzăriește posibil și lipsit total atât de veninul patimii, căt și de acele notițe informative, care indică cu totul altceva decât o jumătate morală în ale scrierilor cotidian.

Si zicem că Aradul va avea un nou ziar, deoarece spațiul pus la dispoziție de ziarul Dacia, sperăm că va satisface căt mai complet posibil cerințele celor cetători arădani, dorinci atât de stiri care-i interesează direct, căt și cele de ordin general — cele din urmă fiindu-i servite cu rapiditatea unui excelent serviciu de presă.

Căt priveștem cealaltă afirmație — referitoare la redactarea materialului plecat din localitate — o facem în virtutea acelui trecut, când mariile cotidiene erau deservite numai de gazetari profesioniști, și deci direct responsabili de tot ce așterneau pe hârtie. — Să nu se credă însă că intenționăm, să deschidem cuiva proces de altă intenție, decât cele în legătură cu scrierul cotidian, dar trebuie să recunoaștem că multe din cele ce se petrec astăzi la unele dintre zilele noastre, nu le dă dreptul să se credă în situații optime! De altfel noi înțelegem descul de bine greutățile cu care luptă aceste zile și mărturism din capul locului, că sarcina pe care ne-am lăsat-o nu-i din cele mai ușoare. De bună reușită, depinde în mare măsură, înțelegerea cetătorilor și deci, la ei facem

apel în primul rând. Vom cunoaște noi unele evoluții ale gustului cetătorului, dar n'am putea face afirmația, că le stăpânim în măsura întregului complex.

Așa dar, cetătorii au latitudinea de-a ne pretinde și le promitem că vor fi satisfăcuți în măsura mijloacelor posibile.

Destul să spunem că unul din principalele puncte ale mult cunoșterii de zidierat arădan — un cotidian după gustul publicului — a fost căștigat. E un început care ne dă dreptul la un optimism plin de făgăduințe. Il așteptăm acum și în realizarea visăță aui de-a rândul, în decursul cărora însă n'am aşteptat numai, ei și ne-am trudit.

Dacă ni se va cere vreodată socoteala, vom ști da la iavelă părurile celui mai meritos gazetar pe care l-a avut Aradul — acel neuitat Vasile Goldiș — după cum o bună mărturie nă e este și scrisul la toate publicațiunile locale, în frunte cu revista „Hotarul”, unde truda cunoșterilor condeane a pus o neprietenoare pîatră la zidirea naționalismului integral, început de către marii noștri înaintași, care continuă să ne fie și astăzi — mai ales astăzi — buni îndrumători.

Dorind să fim nedesmințiti în gânduri și fapte, începem de azi a zidii din nou, ceea ce am părăsit nu din obosaleă, ci din motive lesne de deschis, de către cei ce vor dori să ne urmărească în găduri.

AL NEGURA

Orariul de vară al magazinelor din Arad și Beiuș

Orarul de vară a intrat în vigoare în ziua de 16 Mai și este calabil până la 15 Septembrie 1944. Acest orar pentru orașele Arad și Beiuș este următorul: Brutăriile, măcelăriile, lăptăriile etc. vor închide la amiază între orele 13—16, iar seara la orele 20. Sâmbătă seară și în ajunul sărbătorilor legale vor închide la orele 21. Magazinele de coloniale vor deschide dimineață între orele 7—13, iar după amiază între orele 16—20. La periferie pot deschide dimineață la orele 6. Sâmbătă și în ajunul sărbătorilor legale vor închide la orele 21. Magazinele engros de toate categoriile vor deschide între orele 8—14. Magazinele de piele și în ajunul sărbătorilor vor închide la orele 21. Birourile întreprinderilor industriale și comerciale vor lucra între orele 7—14, iar în zilele de Marți și Vineri și după amiază între orele 8—14. Magazinele de la pleaca din Arad, în loc de 18.05, la orele 8—14.

chis dimineață între orele 8—13, iar după amiază între orele 16—18. Sâmbătă și în ajunul sărbătorilor legale vor închide la orele 19. Magazinele de fierarie și depozite de lemn vor închide Sâmbătă după amiază. Frizerile vor deschide între orele 7—13 și 16—20, iar Sâmbătă și în ajunul sărbătorilor legale vor închide la orele 21, la periferie la orele 22. Saloanele de coafură vor fi deschise între orele 8—13 și 16—20. Sâmbătă și în ajunul sărbătorilor vor închide la orele 21. Birourile întreprinderilor industriale și comerciale vor lucra între orele 7—14, iar în zilele de Marți și Vineri și după amiază între orele 8—14.

„Găiana“ va juca în campionatul districtual

S'a comunicat în mod oficios, că programul matchurilor districtuale a fost modificat prin faptul, că gruparea Găiana a intrat în campionat, iar Unirea s'a retras. Astfel Duminecă va juca în campionat pentru prima dată Găiana, adversarul fiind Olimpia. Restul partidelor cu celelalte echipe din campionatul districtual, adică cu Astra, Frontieră și Crișana CFR vor fi fixate la o dată ulterioară, ce va fi anunțată la timp.

Aici comunicăm și delegări de arbitri pentru jocurile de 21 Mai:

La arena Gloria: orele 3.30 : Crișana CFR—Astra, arbitru Păteanu, orele 5 : Politehnica—Crișana CFR, arbitru:

Ciorogariu.

La arena Olimpia : orele 5 : Olimpia—Găiana, arbitru Martin.

La arena Găiana : Mihai Viteazul—Frontiera, arbitru Husztik.

LA TIMIȘOARA: GLORIA—RIPENSIA

Gruparea arădană Gloria se va deplasa Duminecă la Timișoara, unde va absolvi un joc amical contra Ripensiei. Arădanii se pregătesc intens în vederea matchului și vor alinia formația cea mai bună, în rândul lor jucând și Torjoc, Pop și alții. Revanșă se va juca la 28 Mai la Arad. Gloria este așteptată cu mare interes la Timișoara.

Cinema

ROYAL

Arad

Str. Alexandri 2.

Telefon: 19-23

Difuzarea sonoră — Excelentă

Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix. — Opereta cea mai amuzantă a sezonului

BELAMI

cu WILLI FORST

și ILSE WERNER

Asigurați-vă funcționarea motorului Dvs cu

MOTORINĂ

transformând acela în motor cu gaz sărac din lemn !! — Instalațiumi de GENERATOARE COMPLECTE pentru GAZ SĂRAC din lemn, construеte cu practică îndelungată și sigură :

Turnătoria de Fier și Fabrica de Mașini, Arad

Str. Abatorului Nr. 1, telefon: 16-66.

CALEIDOSCOPI

Farmacii de serviciu

LUNI, 22 MAIU 1944

Omescu, Bul. Reg. Maria.
Angel, Piața M. Cristea.

MARTI, 23 MAIU 1944

Danciu, Piața Mihai Viteazul.
Strelcovschi, Piața A. Iancu.
Farmacia permanent deschisă: Mumuleanu, Calea A. Vlaicu 60.

NICA PUBLICITATE

5 lei cuvântul apare în fiecare zi. Anunțul se primește la Administrația ziarului în str. Ecaterina Teodoroiu Nr. 4, tel. 222-223.

Vânzări - Cumpărări

De vânzare în cartierul vilelor vilă cu 3 apart. 8.500.000, casă în centru etaj 6.500.000, vilă cu 6 camere și 2 intrăvilanuri 6.500.000, casă în centru apart. 4.500.000 lei, casă în centru particular 5 cam. 4.000.000 lei; casă în centru 3x3 cameră 4.500.000, casă în centru 2 apart. 3.500.000, casă cu 5 apart. în prăvălie 1.500.000, casă cu 3 apart. 1.400.000, în Părneava casă cu loc număr 800.000, în Bujac casă cu 2 cam. grădină cu 80 pom. fructiferi 550.000, 6 jug. pământ 2.500.000, 6 jug. pământ 1.800.000, pământ de închiriat 120 m². Oferim casă de vânzare dela 200.000 până la 20.000.000. Agentura HAAS Str. Dr. I. Petran, No. 3. Telefon: 222-223.

La locuințe de vară, ferme, roldouri, ieslinger, obloane, uși, ferestre, prese și pardoseala camerilor execută de prețul cel mai redus. Tot în același camere combinate, bucătării se pot prezenta astfel. Cziszter, Arad, Calea Bihorului 24.

Rochii de mătase și de stofă de vânzare. Adresa la administrația ziarului în str. Arad.

Un pardesișu de primăvară de culoare bătrânească în stare absolut bună, de vânzare. Adresa la Delavrancea Nr. 1, Bauer.

Patru perechi de pantofi de dame de vânzare. Adresa la pantofăria Lugoianu Impărat Traian.

La 20 Mai deschid o pensiune pentru copii de 3—10 ani, în comuna Cher, unde vor fi în cea mai mare siguranță indiferent de nație. Informații la Tutungei, Arad, Piața A. Iancu 1.

Cizme de lac negru, pentru dame numeroase, în bună stare de vânzare. Adresa la administrația ziarului din Arad.

Agronom refugiat din Basarabia, spălat în viticultură, verificări și pomi de tură, cauți post de administrator de măști sau vie, sau orice ocupație corespunzătoare. Pretenții modeste. Adresa la direcția ziarului.

MOLDOVAN și MINI

atelier de bijuterii

ARAD, Piața Miron Cristea 8

Telefon: 17-79

Inreg. Cam. de Muncă 3992/1942

Toată lumea

fie abonament de ghiajă la fabrica

„FLORA“

Arad, Bul. Regele Ferdinand Nr. 33
TELEFON 11-41

DACIA prezentă pretutindeni

Caransebeș, o veche citadelă a românismului de altădată

La îneciarea râului Timiș cu Sebeș, având o poziție pitorească dintre mări frumoase, este așezat Caransebeș, centru de cultură și atracție românească din Banat. Istoria acestui oraș se pierde în neamuri, hrisoavele amintesc, în două jumătate a sec. XII-lea avea caracterul unui oraș format. Până în 1688 Caransebeșul aparținea din punct de vedere politic și juridic vovodoului său, trece apoi sub stăpânire turcă până după pacea dela Passarowitz (1718), când cu întreg ținutul ajunge sub stăpânire austriacă. La 1738 o nouă invadare românească a puștit orașul, iar în 1783 a avut loc ultima năvălire, ceea ce l-a îngrozită a fugit până în Ungaria, lăsând orașul să fie prădată.

În următoarele consecințe a acestei situații a venit împărăteasa Maria Terezia pentru a pune imperiul la adăpostul unei noi expansiuni otomane a militarizat ceea ce era graniță de est înființând regimenteri și fortificații din locuitorii comunelor și cariere. Înindeau de la Portile de Fier, străpîndu-toată cocașa zimțată a Carpaților și se prelungea până în granița Poloniei.

Este evenimentul politic a creat primăvara românilor de a se instrui în școli și universități, recunoscându-le și dreptul de proprietate a pământurilor pe care le locuiau. Unul dintre aceste regimenteri a fost înființat și la Caransebeș, căruia fală și mândrie a seris patru de adevărate virtuți ostășești în imprejurările polițice, cari au survenit. Factorul politic și economic a determinat apoi înființarea rând pe rând a instituțiilor și așezămintelor culturale, cari asemănătoare celor dela Năsăud au pregătit batalioane de cărturari și mobilizat sufletul neamului pentru Unirea din 1918. Tot în Caransebeș a luat ființă una dintre cele mai mari episcopii gr. ort. din țară și o academie teologică. De numele acestora se înălță memoria marilor episcopi Ioan Popescu, Nicolae Popescu și Iosif Bădescu, precum și a lui Iosif Bădescu, membru al Academiei Române. De numele acestora se înălță memoria marilor episcopi Ioan Popescu, Nicolae Popescu și Iosif Bădescu, precum și a lui Iosif Bădescu, membru al Academiei Române.

În cunoștință în Caransebeșul de azi sunt mari, cari înfruntă cu o stoică sămăre vitregia vremilor ce le străbate. În orice caz această parazitară, dar n'a schimbat cu nimic din profilul de viață națională și duioasă.

Am cunoscut în Caransebeșul de azi multe mari, cari înfruntă cu o stoică sămăre vitregia vremilor ce le străbate. În orice caz această parazitară, dar n'a schimbat cu nimic din profilul de viață națională și duioasă.

Multe dintre aceste fețe simandicoase au înecuit săngele prin căsătorie sau căsătorie, iar limba românească din mijlocul acestora a fost înălțată aproape de desăvârsire. În orice caz această căsătorie de indivizi formează doar o minoritate uscată și găunoasă din arborul mare, cu coama rotată, al Caransebeșului românesc de ieri, de azi și de mâine.

Zile sunt murdare, pline de gropi și noroi.

Cât privește măturarea străzilor, înainte vreme, măturătorii o porneau cu noaptea în cap, în aşa fel ca până în zori să fie terminate, iar astăzi îi vezi ziua în amiază mare producând o prăfărie din care afară de revoltătoare. Cât privește iluminatul electric, ar fi iarăși foarte multe de spus. Ne rezervăm doar dreptul de a pune o modestă întrebare, făcându-ne ecoul deselor reclamațiuni ce ne parvin. Toti cetățenii sunt supuși unor taxe lunare în ceace privește iluminatul public. Până la introducerea oamenilor de străzi periopea acestor taxe era justificată. Cărui fapt se datoră că astăzi nu se mai ilumină străzile și totuși vechea taxă continuă să se aplique?

Prof. Gh. Matei

O nouă substanță rezistentă la foc

Un material ignifug de foarte mare importanță

Cu mare satisfacție înregistram vestea, că o întreprindere din orașul Arad și anume Uzina Uzinei Unichimia, din Str. D. Greceanu Nr. 21, fiind condusă de înalte comandanțe naționale, în programul ei de fabricație pe primul plan are trecut producerea unui material ignifug, care este destinat pentru salvarea avutului național.

Acest preparat denumit „UNFOC“ a fost experimentat de Comisia de experimentare a materialelor A. P., care găsindu-l excelent din toate punctele de vedere, a aprobat fabricarea și comercializarea omologându-l cu Procesul Verbal Nr. 47/943.

Comandanțul Apărării Pasive din Subsecretariatul de Stat al Aerului, văzând importanța și necesitatea ce o prezintă acest preparat a recomandat insistență ignifugarea tuturor părților lemnăsoase, ferăsoase, ect., a clădirilor, instituțiilor, fabricelor, iar pentru autorități, întreprinderi și instituții puse în serviciul productiei de războiu — după informații.

tul de a pune o modestă întrebare, făcându-ne ecoul deselor reclamațiuni ce ne parvin. Toti cetățenii sunt supuși unor taxe lunare în ceace privește iluminatul public. Până la introducerea oamenilor de străzi periopea acestor taxe era justificată. Cărui fapt se datoră că astăzi nu se mai ilumină străzile și totuși vechea taxă continuă să se aplique?

Prof. Gh. Matei

majunile noastre — s'au dat ordine speciale, pentru prevenirea și întinderea incendiilor.

Asistând și noi la o asemenea demonstrație, cu care ocazie ne-am putut convinge, că din punct de vedere pirotehnic acest material ignifug are o importanță covârșitoare, pentru că reduce suta la suita inflamabilitatea lemnului său și oricărui alt obiect, vopsit cu această vopsea izolatoare, eliminându-le din rândul celor care prezintă pericol de incendiu.

Credem, că facem un deosebit serviciu atât publicului, cât și autorităților competente, atrăgând atențunea generală asupra acestui produs de foarte mare importanță în timpurile de azi, când incendiile pot fi mai dese, fie din cauza unor eventuale bombardamente, fie din alte motive.

Acest material ignifug este fabricat numai de Uzina de mai sus, pe baze de ordin și anotării speciale, prin un procedeu chimic străin folosit în toată lumea cu rezultate concluzante.

STIRI DIN JEBEL

REACTIVAREA CERCULUI CULTURAL AL ASTREI

In vederea intensificării acțiunii culturale, potrivit marilor comandanțe ale vremurilor, zilele trecute a sosit în comuna noastră, dl. Marius Bucătăru, inspector cultural al Astrei.

In fața majorității intelectualilor și a unor săteni convocați la primăria comunei, d-sa a expus necesitatea reactivării Cercului Cultural al Astrei din Jebel, arătând că el trebuie să fie, în aceste vremuri de grea încercare, celula vie care să pună în mișcare întreg elanul creator al satului și să mențină vesnie aprinsă, flacără iubirii de neam și de legătura strămoșească.

După acest cuvânt lămuritor și după ce membrii prezenți au procedat la cooptarea de noi membrii, s'a procedat la constituirea comitetului Cercului Cultural, după cum urmează:

Președinte: Dr. Aurel Drăgan medic;

Vice-preș.: preotii L. Craia și L. Sferrucciu; Secretar: Pă. Jivoiu Forga; Casier: Ion Intă; Bibliotecar: Trăila Păpasă inv.; Controlor: Adrian Pitic, iar domnii: Roșu Dimitrie notar, Gărău Iosif primar, Stefan Ostoia, Nicolae Graure, Leahu Iovan, Iosif Dina, Nicolae Bagiu și Eftimie Boboș ca membrii.

Noul comitet prezintă garanția cea mai sigură a muncii constructive ce o va desfășura, în viitor, în comuna noastră, pentru binele obștesc.

La aceasta contribuie, în cea mai largă măsură, armonia deplină și entuziasmul de care sunt stăpâniți conducătorii lui de aici.

O dovadă pentru aceasta, constituie însăși prima sedință a comitetului Cercului Cultural, ținută în 15 I. a. când, într-un spirit de înaltă înțelegeră, s'au discutat și rezolvat toate problemele privitoare la activitatea lui viitoare.

S'a hotărât inscrierea sătenilor ca

Manifestări culturale în Făget

Sub auspiciile „Astrei Bărățene“, desfășurăndu-se în Făget, condus P. O. Ioan Muntean, protopresbiterul Făgetului, se desfășoară duminecală o frumoasă manifestare culturală și artistică. Prețiosul concurs este dat de Academia de Arte Frumoase din Iași, condusă de d. R. Simionescu, de Conservatorul de Muzică și Artă Dramatică din Iași, condus de d. Radu Constantinescu, de Liceul Național din Iași de sub direcția d-lui Virgil Marinean și de Filarmonica din Iași.

Toate reprezentările, numără un public select și numeros.

O frumoasă serbare la Uliuc

In comuna Uliuc a avut loc Dumineacă, în 14 Mai a. c., o frumoasă sărbătoare, care a fost inițiată de Dimitrie Botău, paroh, Dimitrie Cocor, director școlar și d-șoara Elena Florescu, invățătoare. Programul sărbării a fost foarte bogat. Este vrednic de amintit faptul că, cu această ocazie s'a jucat semnificativa piesă istorică: „Prin jertfă le unire“, de Alfred Moșoiu.

In cadrul acestei frumoase manifestări a conferențiat d. Traian Marinceu, absolvent al Academiei Teologice ort. rom. din Timișoara.

Bătaie la Felnac

Indivizii Stefan Serdan și Saveta Serdan din comuna Felnac, fără a avea vreun motiv, au atacat pe vecinele lor Văduvi Teodora și Catija Simolov, cauzându-le leziuni corporale. Cazul se certează.

membrul Cercului Cultural; s'a aprobat bugetul pe anul 1944, în sumă de 96000 lei la venite și tot atât la cheltuieli, s'a fixat un program minimal de muncă, privind cele 3 laturi de viață ale satului: 1. Sănătate, 2. Muncă și 3. Suflet, minte și conștiință națională.

La 25 Mai a. c. înălțându-se o jumătate de veac de la sentința dela Cluj în marele proces al Memorandumului, s'a hotărât cinstirea acestei zile, care este și ziua eroilor, prin organizarea unui parastas pentru memoranți și a unei sedințe comemorative, în cadrul căreia va vorbi un preot al comunei.

Cunoscută fiind puterea de muncă și dragostea pentru popor a conducătorilor, avem convingerea că acest Cerc Cultural va da rezultatele cele mai frumoase.

De LUNI la Cinema „ARO“ Timișoara. Telefon 49-94

O premieră

Extraordinară

!!!

Reprezentări zilnice 3, 5, 7 și ora 9. - Dumineacă matineu la ora 11

Sâmbătă și Dumineacă la ora 3-5-7 și 9 seara ultima dată MACARIO „VĂTUŞA LUI CAROL“

ULTIMA ORA

Pe Nistrul inferior toate atacurile inamice au fost respinse

In Italia aliații lăsăcă un nou atac. Înaintarea japonezilor în Birmania. În Răsărit au fost capturate mai multe femei pușcașe.

Situatia frontului

BERLIN, 20. (Radar.) — Despre evenimentele de pe frontul din Răsărit se comunică: Din sectorul sudic al frontului de Răsărit se anunță o intensificare a luptelor și a recunoașterilor sovietice. Până cand intensificarea luptelor la Nistrul inferior și pe frontul Carpaților servește exclusiv scopul urmărit de sovietici de a recuceri terenul pierdut, comentatorii militari din Berlin sunt de părere, că sporirea recunoașterilor sovietice este un semn al ofensivei începătoare. Toate acțiunile locale ale sovietelor au fost ieri respinse, cu toate că au fost date cu multă vehemență și cu ajutorul blindatelor. Conducerea germană caută în același timp să distrugă cu acțiuni de aviație puternice, toate pozițiile de plecare, căile de comunicații și centrele de aprovisionare ale sovietelor, paralizând astfel întregul sistem de legătură între front și aprovisionarea lui.

Atacuri grele au fost date noaptea trecută contra gărilor Rovno și Sarni, unde s-au observat mari explozii a treurilor de munitie precum și incendii uriașe.

In sectorul central la Vitebsc și la Sud de Narva toate încercările sovietice de a recuceri terenurile pierdute, au fost respinse. Luptele din ultimele zile, ce sau dat în sectorul Ostrow, s-au terminat fără nici un rezultat pentru sovietici, care au pierdut mai multe mii morți și prizonieri.

Pe frontul Finlandei nici o acțiune restrânsă, dar dintr-o formătire de bombardiere sovietică, vânătorii finlandezii au doborât deasupra orașului Kozka opt avioane inamice.

Luptele din Italia de Sud

BERLIN, 20. (Radar.) — Despre frontul din Italia de Sud se anunță că trupele anglo-americane au încercat și ieri să opreasă fără nici o inițiativă și fără plan strategic mișcările de desprindere ale trupelor germane. Pierderile anglo-americanelor continuă să fie foarte mari, dar ei aduc rezerve noi în primele linii de foc. Un atac deosebit de vehement s'a dat în regiunea Montecorvo, unde inamicul a reușit să realizeze o mică pătrundere. Contra-atacurile germane pline de avânt sunt în curs. Si pe acest front aviația germană ia parte la lupte obținând rezultate foarte bune.

Aliați și au început o nouă serie de atacuri

Berlin, 20 (Prin telefon). — Pe frontul italian de Sud trupele aliate au început o nouă serie de atacuri puternice, după atingerea pozițiilor situate mai înăpoli pe care s-au retras trupele germane conform ordinelor primite. Atacurile au fost date în special la nord de Esperia și Monte Corvo, dându-se lupte violente. Ele au fost precedate de un eficace pilonaj de artillerie, care e comparat în cercurile militare germane cu uraganele de foc ale bătăliilor de materiale ale primului război mondial. Cu toate aceste pregătiri atacurile date cu forțe massate de către englezi, americani și celelalte popoare care le ajută, au fost respinse cu pierderi săngeroase.

Cercurile militare germane înăpăză în mod expres că, inamicul n'a putut înainta mult. Numai la San Oliva a putut să obțină o mică pătrundere, care a putut fi zăvorită de apărarea germană. Încercarea aliață de a pătrunde mai departe în liniile germane a eşuat.

BUCUREȘTI, 20 (Radar). — COMANDAMENTUL DE CAPEȚENIE AL ARMATEI ROMÂNE COMUNICĂ CU DATA DE 19 MAI: LA NISTRUL INFERIOR și în MOLDOVA TOATE ATACURILE LOCALE ALE INAMICULUI AU FOST RESPINSE. DIN BASARABIA MIJLOCIE NICIUN EVENIMENT IMPORTANT DE SEMNALAT.

Populația civilă din provincia Sussex poate fi scutită de tirul artigeriei?

Geneva, 20 (Radar). — In Camera Comunelor Lordul Winterton a întrebăt guvernul, dacă populația civilă din provincia Sussex nu poate fi ferită de tirul ar-

tigeriei proprii, în urma căruia a suferit pierderi în repetate rănduri și din care cauză populația civilă este foarte alarmată.

Alte formații de bombardiere americane deasupra Germaniei

BERLIN, 20 (Radar). — Puternice formații de avioane anglo-americane de bombardament însoțite de foarte mulți vânători au întreprins azi în două valuri succesive, un raid deasupra Ger-

maniei de Nord și Nord-Vest, unde în deosebi deasupra orașului Osnabrueck, precum și deasupra fluviului Vesel s-au dat lupte aeriene foarte crâncene. Au fost doborăte numeroase avioane inamice.

Japonezii continuă să înainteze în Birmania

Tokio, 20 (Radar). — Cartierul general anunță că trupele japoneze continuă să înainteze pe frontul din Birmania.

Purtătorul de cuvânt al marinei japoneze, căpitanul Matsusima a declarat că faptul că anglo-americani organizează baze pentru aviația și marina lor la New-Guinea, nu are nici o importanță și nu stârjenesc supremația japoneză în Pacific și Oceanul Indian. Anglo-a-

mericanii vor avea greutăți foarte mari la aprovisionarea bazelor lor care fiind foarte aproape de bazele puternice japoneze, se află în primejdie de a fi oricând distruse. Este ridicolă afirmația inamică că au recăștagat dominația în Oceanul Indian, aceasta fiind o obiceinuită minciună a propagandei aliate. Activitatea submarinelor inamice în Orientul îndeplină a fost practic anihilată.

Câte avioane au pierdut americani

Stockholm, 20. (Radar). — Comandanțul suprem al aviației americane în Anglia, generalul Arnold a declarat reprezentanților presei că aviația americană a pierdut până azi 5954 avioane. Comentând această declarație presa germană scrie, că această recunoaștere parțială a pierderilor adevărate este ridico-

lă. Dacă generalul Arnold recunoaște mai puțin decât 6 mii avioane, atunci el admite un procentaj neînsemnat și cauță să arunce nisip în ochiul opiniei publice americane.

Această micșorare a pierderilor adeverăate însă, va da greș, deoarece nu există nimici în lume, care să credă.

Anglia trebuie să se aștepte la mari pierderi cu ocazia invaziei

Stockholm, 20. (Radar). — Ocupându-se de pierderile enorme la care Anglia trebuie să se aștepte cu prilejul invaziei, ziarul „Manchester Guardian” scrie că apărarea germană va fi desigur foarte dărăză, iar instalațiile perfecte ale Valului Atlantic nu vor fi ușor trecute. In-

același timp trebuie admis, că cu tot bombardamentul aerian, moralul poporului german și al soldaților din Reich nu a scăzut deloc, ceea ce este o dovadă a marii discipline interne a adversarului nostru.

Noui pierderi ale bandelor lui Tito

Belgrad, 20. (Radar). — Având în vedere starea disperată alimentară a bandelor lui Tito, care în ultimul timp au suferit și pierderi enorme de oameni, Tito caută acum să ridice moralul partizanilor cu succese de prestigiu. Astfel el a căutat să atace prin surprindere orașul Gospic din Croația de vest, însă planul a fost observat la timp și atacatorii

respiși. Cu acest prilej bandele au suferit pierderi foarte grele.

In Herțegovina de sud o brigădă întreagă a bandelor a fost anihilată, cu care prilej a fost făcută o pradă bogată de războiu. Pe coasta Dalmătiei într-o regiune muntoasă greu accesibilă au fost deasemenea distruse și captureate mari depozite alimentare și de armament.

In Răsărit au căzut prizonieri mai multe femei pușcașe

BERLIN, 20. E. P. — CU OCAZIA DE SOC AU CAZUT IN MAINELE TRUPELOR GERMANE PE FRONTUL DE

In Italia de Sud marea bătălie defensivă continuă fără încrezăre. In Răsărit numai lupte locale

BERLIN, 20. — Dela Cartierul general al Führerului, înaltul comandament al forțelor armate comunică:

Pe frontul din Italia de Sud marea bătălie defensivă continuă fără încrezăre cu o violență neschimbăță. Trupele germane din sectorul dintre Gaeta și Monte Parvo după lupte îndărjite s'au retras pe noi poziții față de forțele covârșitoare de infanterie și blindate ale inamicului. Arcul de front eșit dela Gaeta a fost evacuat. Căteva înălțimi dela nord de Itri precum și localitatea Cam-

podimile au căzut în mâinile inamicului după lupte îndărjite. In celelalte secții de grenadierii blindati germani au oprit vârfurile de atac ale inamicului prin contra-atacu hotărîte. De ambele părți la Ponte Corvo toate atacurile inamicului au fost zdrobite cu tot focul de baraj al artigeriei și atacul massat al blindelor inamice. In regiunea dela sud est de Aquino s'au prăbușit în focul concentrat al armelor germane toate atacurile inamicului sprințite de artigerie și numeroase care de luptă blindate, în parte prin luptă corp la corp. Infanteria inami-

că pătrunsă în partea de nord a localității a fost respinsă prin contraatac. În mijloc a pierdut alii 30 de tancri. Dnia 1-a de parașutisti germani a nimodela începătui bătăliei din 12 Mai, în de tancuri inamice.

Claus Doenitz și-a găsit moarte în fața coastei engleze

Berlin, 20. (Radar). — Locotenent de marină Claus Doenitz, cel mai bătrân fiu al marelui admirul Doenitz și-a găsit moarte cu prilejul luptelor navele, în fața coastei Angliei.

Lang-Kai-Sek a ordonat garnizoanei dela Loyang să reziste până la ultimul om

Ciung-King, 20. (E. P.). — MARESUL CIANG KAI SEK A ORDONAT GARNIZOANEI DELA LOYANG SI REZISTE PANA LA ULTIMUL OM DESI ACEST ORAS, DUPA CUM CONFIRMAT VORBITORUL ARMEI TEI CIUNGKINEZE, ESTE COMPLECT INCERCUIT SI LUPTELE SI DAU PE POZITIILE DIN MARGINEA ORASULUI.

Încercarea britanică de a străpunge pozițiile japoneze a dat greș

Tokio, 20 (E. P.) — Încercarea britanică de a străpunge pozițiile japoneze în Koshima la nord de Imphal a eşuat și pierderi săngeroase. După cum anunță ziarul Asaki, la 12 Mai s'a dat o ultimă încercare de a străpunge pozițiile de vest ale japoneze, care împiedică dela noi despreșurarea trupelor încercuite în Imphal. Atacul a fost executat de trupele engleze, el a avut însă tot atât de puțin succes ca toate cele date anterior. Pe 4000 de morți englezi au fost numărați după terminarea atacului în fața pozițiilor japoneze.

Evreii au îngrămădit în Palestina material de război pentru cinci divizii

BEYRUT, 20. E. P. — Generalul M. Conell comandantul trupelor britanice din Palestina a confirmat că evrei și îmormântăti în Palestina în secret atât materiale moderne de război, încât ar ajunge pentru echiparea a cinci divizii.

Cății italieni s-au prezentat în Turin și Piemont în urma amnestiei acordată de Du-

Roma, 20 (Radar). — In urma amnestiei acordată de Duce, s'a prezentat la Piemont 3000, iar la Torino 16.000 foști membri ai organizațiilor ilegale din Italia. Astfel propagandă inamică cu activitate a partizanilor din Italia, a crescut în ultimul timp și în meșter o desmințire foarte eloventă.

In Marea Adriatică vase de siguranță ale marinii de război germană au ars și răsturnat 2 vedete rapide inamice.

De pe frontul din răsărit se comunică mai lupte locale pe Nistrul inferior, pe poalele Carpaților și la sud est de Tebsk.